

İŞİ GÜZEL YAPMAK*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd. Fekâle'n-nebiyyü SAS:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يُتِقِنَهُ

(هـب. عن عائشة)

(Inna'llâhe yuhibbü izâ amile ehadüküm amelen en yütkınehû) Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

a. Yaptığı İş Güzel Yapmak

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Rabbimiz ibadetlerimizi, taatlerimizi kabul eylesin. Şu mübarek Cuma akşamında yapmış olduğunuz dualarınızı, dileklerinizi, medetlerinizi, dünya ve âhiretin hayırlarını sizlere ve bizlere ihsan eylesin...

Peygamberimiz SAS Hazretleri'nin bazı hadis-i şeriflerini okuyup izah etmek istiyoruz. Ondan sonra cuma akşamı zikrimizi yaparız.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Taberânî'nin (Rh.A) rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:¹

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يُتْقِنَهُ

(هـب. عن عائشة)

(*Inna'llàhe yuhibbü*) “Hiç şüphe yok ki Allah-u Teâlâ Hazretleri sever; (*izâ amile ehadikümü'l-amele*) sizden biriniz bir iş yaptığı zaman, (*en yütkınehû*) onu mükemmel bir tarzda yapmış olmanızı sever.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri, hangi işi yapıyorsanız o yaptığınız işi mükemmel, olgun, tam, eksiksiz, sanatına muvâfık, hakkını vererek yapılmış olmasını sever. Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor.

Demek ki hangi işi üzerimize alırsak alalım, hangi işle meşgul olursak olalım o işi güzel yapmaya çalışacağız. Caminin hocası isek hocalığımızı güzel yapacağız. Namaz kılıyorsak, cemaat isek, ittibamızı güzel yapacağız. Kur'an okuyorsak, tecvidi ile güzel okuyacağız. Müslümanlık yapıyorsak, Allah'ın emirlerini tam tutacağız. Bir kısmını tutup bir kısmını tutmamak, bir kısmını beğenip bir kısmını

¹Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.275, no:897; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.334, no:5312; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.349, no:4386; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.157, no:575; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.361, no:1842; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.907, no:9128; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.175, no:6460;

Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.426, no:1369; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.233, no:7198.

beğenmemek olmaz. Her şeyimizi mükemmel yapacağız.

Evin reisi isek, koca isek kocalığımızı güzel yapacağız. Evin hanımı isek, hanımlığımızı güzel yapacağız. Anne isek, anneliğimizi güzel yapacağız. Evlat isek, evlatlığımızı güzel yapacağız. Yani hangi iş olursa olsun onu güzel yapmak müslümanın şânındandır.

Müslümanın bir güzellik duygusu olması lazım, bir estetik şuuruna olması lazım, bir mükemmellik hasreti, isteği olması lazım, yaptığı şeyi güzel yapması lazım. Onun sanatının üzerine sanat olmamalı, ortaya koyduğu eserlerin daha güzelinin kimse yapmamalı; birinciliğe çalışmalı, koşmalı daima, en güzelini yapmaya çalışmalı.

Hepimizde bu şuur olsun inşallah... Hangi işi yapıyorsak onu güzel yapmaya, mükemmel yapmaya bundan sonra gayret edelim. Çünkü Allah sever diyor Peygamber Efendimiz, o kimseyi sever diyor. Yaptığımız işi baştan savma yapmayalım, savruk yapmayalım, derme çatma yapmayalım. Sonra bir başkasının gelip tekrar düzeltmesine sebep olacak tarzda yapmayalım, güzel yapalım. Herkes bizim yaptığımız işi beğensin, itibar etsin. Tamam, o mu aldı bu işi üzerine, tamam, o yapar, becerir diye itibar etsin.

Onun için kendinize ve çocuklarınıza bir işi mükemmel yapmak şuurunu aşıl原因. Güzel yapma, en güzelini ortaya koyma, evde yarış edeceğiz, hepimiz daha güzelini, daha güzelini

yapmaya çalışacağız. Böylece cemiyetimiz terakki edecek, toplumumuz gelişecek, güzeli bulmaya, en doğruyu bulmaya çalışacağız. Allah bizi o güzel duyguya sahip eylesin...

Bir hadis-i şerifinde Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:²

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ

م. حم. حب. ك. هب. عن عبد الله بن مسعود

(*İnna'llàhe cemîlün, yuhibbü'l-cemâl.*) “Allah güzeldir, güzelliği sever.”

Allah kendisi güzeldir, her türlü güzelliği yaratmıştır, her türlü kemâlât ile muttasıftır,

2 Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, *İman* 1/39, no:91; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hâkim, *Müstedrek*,

V, s.201, no:7365; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü's-*

Sünneh, c.VI, s.367; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.39, no:85; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:70, Abdullah ibn-i Amr RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.203, no:7822, Ebû Ümâme RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.78, no:6906, Câbir RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.320, no:1055; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.163, no:6201; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.143, no:1067; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan. Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.299, no:2322; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.330, no:2420; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.528, no:7748, 7763, 7769; c.VI, s.642, no:17188-17190;

Câmiu'l-Ehâdîs, c.VIII, s.12, no:6775-6781; RE. 87/11.

kendisi gerçekten güzeldir ve güzelliği sever. Güzel olmasını sever, temiz olmasını sever, elbisenin güzel olmasını sever, sakalın güzel olmasını sever, tıraşın güzel olmasını sever, dişin iyi fırçalanmış olmasını sever. Her şeyin güzeli müslümana yakışır.

b. Şaşılacak Üç Şey

Bundan sonraki hadis-i şerifi Hatîb-i Bağdâdî Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet eylemiş. Bu ikinci hadis-i şerifte Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:³

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعْجَبُ مِنْ سَائِلٍ يَسْأَلُ غَيْرَ الْجَنَّةِ
وَمِنْ مُعْطٍ يُعْطِي لِغَيْرِ اللَّهِ وَمِنْ مُتَعَوِّذٍ يَتَعَوَّذُ مِنْ
غَيْرِ النَّارِ

(خط. عن ابن عمرو)

(Inna'llàhe teâlâ ya'cebü min sâilin yes'elü gayra'l-cenneh, ve min mu'tin yu'tî li-gayri'llâh, ve min müteavvizin yeteavvezu min gayri'n-nâr.)

“Hiç şüphe yok ki Allah-u Teâlâ Hazretleri cennetten gayri bir şey isteyen isteyiciye şaşar. ‘Vay şaşkın vay! Cenneti istemiyor da cennetten gayri bir şey istiyor.’ diye cennetten gayri bir şey isteyene şaşar.”

³ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.267, no:4832; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

(*Ve min mu'tin yu'tî li-gayri'llâh*) “Verdiğini Allah’tan başkası için verene de şaşar.”

(*Ve min müteavvizin yeteavvezu min gayri'n-nâr*) “Cehennemden gayri başka bir şeyden sığınana da şaşar.”

Demek ki, bu hadisten anlaşılan şu ki, asıl istenecek hedef cennettir, cenneti istemeliyiz. Asıl sığınılacak olan tehlike cehennemdir. Cehennemden sığınmak, sakınmak, kaçınmak için bütün dikkatimizi kullanmalıyız. Ve verdiğimiz şeyi Allah için vermeli, aldığımız şeyi Allah için almalıyız. Kim imanını tamamlamak istiyorsa böyle yapacak. Allah için verecek Allah için alacak, Allah için sevecek, Allah için kızacak.

Cennet, Allah’ın kullarına mükâfatını topladığı yer, orayı elde etmek için var gücümüzle çalışacağız. Bu, burada bir ev almaya benzemez, bir araba almaya benzemez, para kazanmaya benzemez, maaş elde etmeye benzemez. Bu, ebedî mutluluk. Onun için bütün gücümüzle cenneti kazanmaya çalışacağız.

Cehennem, Allah’ın kahrının tecelli ettiği korkunç bir yer, oradan da kaçınmak için bütün gücümüzle gayret edeceğiz. Çünkü oyuncak değil, işin ucunda ebedî olarak en korkunç azaplara uğramak var. Bitmeyen, tükenmeyen bir azap. Cehennem ehli için ölüm bile bir kurtuluş olacak ama ölmeyecekler.

لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ

عَذَابِهَا

(فاطر: ٣٦)

Lâ yukdà aleyhim feyemûtû) “Cehennemde azab görenler de keşke ölseler kurtulacaklar ama ölmek yok ki, ölüp de kurtulsunlar. (*Ve lâ yuhaffefü anhüm min azâbihâ*) Azapları da hafiflemez.” (Fâtır, 35/36)

Ölseler kurtulacaklar ama Allah öldürmeyecek. Cehennem öyle korkunç bir yer. Onun için her yaptığımız işte Allah’ın rızasını gözetmeliyiz.

Bizim tarikatımızda büyüklerimizin bize öğrettiği nedir:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî) “Yâ Rabbi, benim maksudum sensin, ben senin rızanı kazanmak istiyorum!” cümlesidir. “Yâ Rabbi! Ben seni düşünüyorum, seni istiyorum ve senin rızanı hedef aldım, başka bir arzum, hedefim yok.”

Bütün işimizi böyle yapacağız. Konuştuğumuz zaman Allah rızası için konuşacağız. Susuyorsak Allah rızası için susacağız.

Şimdi bugün bir arkadaş anlatıyor, büyüklerden birisini anlatıyor, vefat etmiş. Allah şefaatine erdirdin.

Araziler bizimdi, memleketimize, köyümüze geldiler istila ettiler diyor. Demiş ki, amcası ile veyahut dayısı beraberlermiş galiba, amca ben çiftelyi alacağım bunları vuracağım demiş. Gelip bizim arazilerimizi gasp ediyorlar, ev yapıyorlar, tarlalarımızın, arazilerimizin üzerine yapıyorlar yani, ben bunları çifte ile öldüreceğim demiş.

“—Evladım, ocaktan maşayı al bakalım!” demiş, Maşayı almış.

“—Bırak bakalım!” Maşayı bırakmış. “—Çek elini!”

Çekmiş elini. Maşa havada duruyor, havada. Adamın manevî gücüne bak!

“—Ben istesem bunlarla uğraşırım, Allah bana bu kuvveti vermiş. Bak bu maşayı havada tutacak kadar Allah’ın sevgili kulu olmuşum. Ama sabretmek daha iyidir. Sabredelim, Allah daha büyük mükâfat verir.” demiş.

Onun için, insan kızdığı zaman Allah rızası için kızacak, sabrettiği zaman Allah rızası için sabredecek, Allah’ın rızasını gözetecek. İstese onunla, o gücüyle onları kahredebilir ama kahretmiyor, cezalarını verebilir ama vermiyor, Allah için sabrediyor. Her işimizi böyle yaptığımız zaman Allah’ın sevgili kulu oluruz.

Sabredeceğiz, şükredeceğiz, Allah için vereceğiz, Allah için zahmet çekeceğiz, Allah için çalışacağız, Allah için ter dökeceğiz, Allah yolunda hayırlı ömrümüzü geçireceğiz. Sıkıntılara, mihnetlere, meşakatlere tahammül edeceğiz.

Rabbimiz bize bu şuuru ihsan eylesin...

c. Allah'ın Ortaklara Yardım Etmesi

Ebû Dâvud Rh.A'in Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş olduğu bir hadis-i şerif, sonuncu, üçüncü hadis-i şerif. Büyük alimlerden Ebû Dâvud, sahih hadis kitabı yazmış birisi. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ أَنَا ثَالِثُ الشَّرِيكَيْنِ مَا لَمْ يَخُنْ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ فَإِذَا خَانَهُ خَرَجْتُ مِنْ بَيْنِهِمَا

(د.ك. عن أبي هريرة)

(İnna'llàhe teâlâ yekülü: Ene sâlisü'ş-şerîkeyni, mâ lem yahun ahadühümâ sâhibehû; feizâ hânehû, haractü min beynihimâ)

“Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki: İki ortağın ben üçüncüsüyüm.” Yani iki müslüman ortaklık kurarsa, “Gel beraber bir dükkân açalım; sen sermaye koy, ben filen çalışayım!” Veya “Sen şu kadar koy, ben bu kadar koyayım; kârın şu kadarı senin olsun, bu kadarı benim olsun!” ortaklık yapalım. Buyur, tamam, anlaştık. Hemen bir dükkân açıyorlar, bir ticaret başlatıyorlar tamam.

Bu iki ortağın üçüncüsü kimdir? Allah-u Teâlâ... Allah da ortak oluyor. Allah'ın ortak olduğu bir

⁴Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.228, no:2936; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.60, no:2322; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.35, no:139; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.78, no:11206; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.20, no:9295; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.280, no:7301.

işte ne kadar hayır ve bereket ve feyiz olacağını düşünün! Ortak kim? Ahmet ve Allah CC... Yani bu şerefin tarifi, dille tarifi mümkün değil.

Üçüncüsü Allah'tır ama ne zamana kadar buyurmuş Rabbimiz: (*Mâ lem yahun ahadühümâ sâhibehû*) “Ortaklardan birisi öbür ortak kardeşine hıyanet etmediği zaman boyunca.”

Kasaya para geliyor, ortak camiye gitmiş, sok paranın bir kısmını cebine... Ne oldu? Hıyanet oldu, hainlik oldu.

Şu fiyattan adama mal sattı, şu kadarını gösterdi, şu kadarını cebine attı. Ne oldu? Hıyanet oldu.

(*Feizâ hânehû haractü min beynihimâ*) Ha hıyanet oldu mu, hıyanetin olduğu, hainliğin olduğu ortaklıkta Allah durmaz. “O zaman ben onların arasından çekilir, ayrılırım!” buyuruyor.

Buradan anlıyoruz ki müslümanların bir araya gelip büyük teşebbüsler yapması lazım. Her birinize bakıyorum ya işçi, ya da sade, basit bir ticaret, az bir şey yapıyor. Böyle bir araya gelip de büyük iş yapmaya alışmamışız. Şu camileri Allah bize nasip etmiş; Türk kardeşlerimiz var, Arap kardeşlerimiz var, beraber namaz kılıyoruz, sohbet ediyoruz.

“—Hiç görülmüş müdür bir Arap kardeşimizle bir Türk kardeşimizin ortaklık yaptığı?”

Hiç görülmemiştir. Türk'ün Türk'le yaptığı bile görülmemiştir. Halbuki ortaklık yapsak, bir ortağımız da Allah olacak, hayır olacak, bereket olacak.

Biz, üniversiteden vazifeli gitmiştik, Münih'te 6-7 ay kaldık, döneceğimiz zaman arabamız var

ama, eşyalarımızın arasına bir de bizim çocuğun bisikleti var, arabanın içine o sığmıyor. Araba küçük sığmıyor.

Birisi de Münih'ten Türkiye'ye ev eşyası nakledecekti. Ona gittik dedik ki, o da bir caminin hocası, Türkiye hakiki dönüş yaptı. Dedik ki şu çocuğumuzun böyle bir bisikleti var, bizim arabanın içine sığdıramadık, bunu sen alırmısın? Götürülmeyecek bir şey değil, başka ağır bir şey değil. Kocaman, arkası kapalı bir arabası vardı, Türkiye'ye eşyasını götürüyor yani onun için zor olmadığını biliyorum.

Adamcağız, Allah selamet versin, yaşıyorsa Allah uzun ömür ihsan eylesin. Dedi ki: Memnuniyetle...

Neden olduğunu söyleyeyim dedi, kendisi Türkistanlı... Bizim Türkistan'da çok büyük zenginlerin, ağaların, beylerin yüzlerce dönüm arazisi olur. Uçsuz bucaksız arazi bir adamın, uçsuz bucaksız... Oraya ekin eker, mahsül eker, yanında da bir fakirin yarım dönüm, bir dönüm, bir buçuk dönüm küçücük bir tarlası var, gider onunla ortaklık yapar. Kendisinin ihtiyacı yok, muhtaç değil adam, zengin. Ama o fakirle gidip ortaklık yapar, bizim Türkistan'da âdet böyledir dedi.

Neden? O fakirin fakirliği hürmetine, boynu büküklüğü, gözü yaşlılığı hürmetine Allah bana da rahmet eder de, bana da bereket verir diye onu da ortaklığa katar. Sen de ekininde ortak ol diye onu da katar dedi.

Onun için, yani ben bu senin çocuğun bisikletini memnuniyetle taşıyorum. Belki o bisikletin

hürmetine benim arabada kazadan korunur dedi. Böyle güzel bir şekilde izahta bulundu. Ben hayran kaldım o Türkistan'daki kardeşlerimizin düşüncesine...

d. Birbirimizi Sevmek

Aziz kardeşlerim! Peygamber SAS Hazretleri bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:⁵

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى
تُؤْمِنُوا وَلَا تُوْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا
(حم.م.د.ت.ه.حب. عن ابى هريرة)

RE. 456/11 (*Ve'llezî nefsi bi-yedihî*) “Canım kudreti elinde olan Allah’a yeminler olsun, and olsun ki: (*lâ tedhulûne'l-cennete hattâ tü'minû*) İman etmedikçe cennete giremezsiniz.” Bu doğru, tamam, anlıyoruz imansız insanın cennette ne işi var?

(*Ve lâ tu'minû hattâ tehâbbû*) “Birbirinizi candan sevmedikçe de hakiki mü'min olamazsınız.”

Eğer şu camide bazı kimseler, bazı kimselere buğz ediyorsa, birisi ötekisine kızıyorsa, o onu sevmiyorsa, o onun aleyhinde ise, bu bunun aleyhinde ise imanında zaaf var demektir. Şu şehirdeki müslümanların bir kısmı bir kısmına

5 Müslim, *Sahih*, c.I, s.74, no:54; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.350, no:5193; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.52, no:2688; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.26, no:68; Ahmed ibn- i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.391, no:9073; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.471, no:236; Ebû Hüreyre RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXII, s.393, no:25151.

düşmansa, Araplar Arnavutlara, Arnavutlar Türklere, Türkler Türklere, Türkler bilmem Çerkezlere hasımsa imanda zaaf var demektir. İmanı hasta, hastalıklı demektir.

Has halis mü'min öteki mü'min kardeşini sever. Sevmeyen ise, sevmeye uygun olmayan bir takım duygular kalbinde dolaşıyorsa onları atmaya çalışır. Onları içinden çıkarmaya gayret eder.

Birbirinizi sevmedikçe hakiki mü'min olamazsınız demek, birbirinizi sevmedikçe cennete giremezsiniz demek. Çünkü iyi mü'min olmadıkça cennete girilmiyor. Onun için Arap kardeşimizle, zenciyle, Fijili ile, Hindistanlı ile, Türkistanlı ile tanışacağız, muhabbet hasıl olacak. Filanca yerdeki, falanca yerdeki müslümanı da seveceğiz. Bağrımıza basacağız, başımızın üstünde yeri vardır diye hürmet edeceğiz.

Kusuru varsa, samimiyetle söyleyeceğiz. Yüzüne karşı söyleyeceğiz, yanına gelip söyleyeceğiz. Arkasından konuşmak çok büyük günah oluyor ve cemiyetin bütün bağlarını çökertiyor, kopartıyor. O zaman birbirimizi sevmeye gayret edelim! Sevmenin çok önemli bir iş olduğunu bilelim. Bu sevgiyi sağlamanın gayreti içine girelim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi sevmediği her çeşit huylardan pak eylesin... Sevdiği her çeşit güzel huylara sahip eylesin... Dünyamızı ve âhiretimizi mâmur eylesin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

03. 1988 - Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

